

Fasaxa Shaqada: Jiro ama Geeri

Time Off from Work: Illness or Death

Sharciga Fasaxa Qoyska (FMLA)

FMLA waa sharci dowladda federaalku ay leedahay. Haddii aad xaq u leedahay (eeg qaybta xigta), waxa aad qaadan kartaa ilaa iyo 12-asbuuc oo arrin qoys ama caafimaad awgii lagu fasaxi karo iyadoon wax lacag ahi kuu socon muddo 12-bilood gudahood ah. Shaqadaada waa lagu heynayaa haddii aad qaadato fasaxa FMLA. Taasi waxa ay ka dhigan tahay in shaqadaada dib laguugu soo celiyo ama lagu siiyo mid u dhiganta dhamaadka fasaxaaga FMLA.

Haddii uu kuu ururay fasax bukaan ama fasax caadi ah, waxa aad isticmaali kartaa mudada fasaxa FMLA. Waxaa laga yaabaa in madaxdaadu kugu khasbaan in aad isticmaasho. Mudada aad fasaxa ku jirto, ceymiskaaga caafimaadka waad heysaneysaa sidii adiga oo sheqeynaya oo kale. Waa in aad bixisaa lacagta bisha ee ceymiska.

Ma ka soo baxay shuruudaha FMLA?

Si aad xaq ugu yeelato FMLA, waa:

- 1) U shaqeysaa loo shaqeeyaha sharcigu waajib kaga dhigayo fasaxa FMLA
- 2) In aad shaqeysay 1,250 saacadood 12ka bilood ee ka horeeya inta aanu fasaxa bilaaban.
- 3) In aad ka shaqeyso goob ay 50 ama wax ka badan oo shaqaale ah ka shaqeeyaan ama meel u jirta 75 mayl, oo aad
- 4) Aad ka shaqeysay goobtaas ugu yaraan 12 bilood.

Waa maxay sababaha aan u isticmaali karo fasaxa FMLA?

Sababta aad fasaxa FMLA u codsaneyso waa in ay noqotaa sabab sharcigu ogol yahay, Taas waxaa ka mid ah mid kasta oo ka mid ah sababaha soo socda:

- Ma shaqeyn kartid xanuun aad u daran oo adiga ku haya darteed.
- Waxa aad u baahan tahay daaweyn xanuun aad u khatar ah oo ku haya.
- Waxa aad u baahan tahay in aad xanaaneyso waalid, ilmo, ama xaaas/say oo dhibaato caafimaad heyso.
- Haddii ilmo uu kuu dhasho, aad koriimo u qaata ama hayn laguugu keeno.
- Aad u baahan tahay inaad daryeesho ilmo kuu dhashay, ilmo aad koriimo u qaadatay ama ilmo hayn laguugu keenay xilligii sanadka ugu horeeyey ee uu qoyskaaga ka mid noqday ilmahaasi.

Maxaa la iga doonayaa in aan sameeyo si aan u codsado FMLA?

Waa in aad goobta shaqada siisaa 30 maalmood oo ogeysiis ah, haddii aad awoodo. Haddii aadan horey u wargelin, ogeysii sida ugu dhaqsaha badan. Waa in aad u sheegto goobta shaqada sababaha aad uga soo baxday shuruudaha FMLA. Kani waa xafiiskaaga shaqaada oo ogsoon in aad weydiisaneyso FMLA. Fasax bukaan oo aad weydiisato kaliya kuma filna.

Loo shaqeeyaha waxa uu ku weydiisan karaa cadeyn ku saabsan dhibaataada, sida celyn uu soo qoro dhakhtarkaaga. Loo shaqeeyaha waxa uu la xiriiri karaa dhakhtarkaaga si uu hubiyo macluumaadka. Fasax kaama doonayaan si ay sidan u sameeyaan.

Fiiro gaar ah: xaaladda caafimaadku waa in ay noqotaa mid aad khatar u ah. Xaaladdu waa mid aad khatar u ah haddii uu tahay “xanuun, dhaawac, naafanimo ama xaalad kale oo jirka ama dhimirka ah oo u baahan in bukaanka la dhigo isbitaalka ama u baahan dhakhar inuu gacanta ku hayo”

Maxaan yeelayaa haddii aanu loo shaqeeyaha ogolaan fasaxa?

Cabasho u soo gudbi Wasaaradda Shaqada ee Mareykanka, Qeyba Mushaharka Iyo Saacadaha Shaqada. Ka soo wac 1-(866) 4USWAGE 1-(866- 487-9243). Waxaa kale oo aad qabsan kartaa qareen si aad u diiwaangeliso dacwad.

Dhimasho

FMLA wuu joogsanayaaba haddii qofkii xanuunsanaa uu geeriyoodo. Loo shaqeeyaha khasab kuma aha inuu fasaxa kuu siiyo dhimashada qofka qoyskaaga ka tirsan, laakiin waxaa laga yaabaa in loo shaqeeyuhu kuu ogolaado in aad fasax u qaado “fasaxa geerida.” Kala hadal ama akhri nidaamka u degsan loo shaqeeyaha.

Haddii adiga qof aad kuugu dhow oo qoyska ka tirsan ay la il daran yihiin xanuun aad u daran ama xaalad caafimaad oo dhimirka ah dhimashada qofkaas dartiis, waxaa suurogal ah in aad qaadan karto fasaxa FMLA. Laakiin xaaladda caadiga ah ee ka, sidda qorsheynta duugid qof, dhalata geerida kama mid ah waxyaabaha uu ogol yahay fasaxa FMLA.

Waqtiga Jiradda iyo Amaanka ee la Kasbadoo ee Minnesota

Waqtiga Jiradda iyo Amaanka waa fasax lacagtu kuu socoto oo khasab ku ah in shaqadaddu ay ku siiso aan ka ahayn inaad tahay:

- shaqaale dowladda dhexe,
- qandaraasle madax banaan,
- tabaruce ama dab-damiye lacagta la siiyo markii la wacaba,

- tababaruce ama shaqaale gawaarida gurmada degdeg ah oo lacag la siiyo markii la wacaba,
- mas'uul gobol oo la soo doortay, ama
- shaqaale beereed oo ku meelgaar ah

Waa khasab inaad hesho lacagta caadiga ah ee lagu siiyo inta aad jiradda ku maqan tahay. Laakiin tani ma ay jirto haddii lacagta lagu siiyo gundhig kale oo aan ka ahayn mushaar, ama saacadle. Sidda gunno ama shaqo markaa aad qabato oo hal ah.

Lacagta ee caadiga ah kuma ay jiraan:

- gunooyinku,
- lacagta dheer lacagta caadiga ah ee saacadii lagu shaqeeyo ee waqtiyadda qaarkood la bixiyo,
- saacadaha dheeraadka ah,
- lacagta siyaadadda ee la bixiyo faaystooyinka ama maalmaha qaarkood ee asbuuca,
- burooyinka, ama
- bakhshiishka

Ogow: Haddii lacag gunno ah uun aad ku shaqeeyso ama shaqo markaa qabanayso, waa khasab in lagu siiyo ugu yaraan lacagta ugu yar ee lagu shaqeeyo.

Maqnaansahan lacagtu kuu socoto waxa uu dhici karaa haddii:

- Aad jiran tahay, dhaawac tahay, ama aad qabto walaac dhanka caafimaadka madaxa ah
- Aad u baahan tahay inaad daryeesho qof ehel ah oo jiran, dhaawac ah, ama laga qabo walaac dhanka caafimaad madaxa ah qaba
- Aad u baahan tahay inaad ka qaybgasho duugin qof ehel ah oo geeriyooday ama xusid, ama si aad wax uga qabato arrimo dhaqaale ama kuwa sharci iyadoo sababtu tahay geeri
- Adiga ama qof ehelkaaga ah wax la yeelay ama aad dareemayso amaan-darro sababtoo ah, tacadi, gacanqaad, ama ilaalaysi
- Shaqadaadda ama iskuulka ilmahaaga ama rugta haynta ilmaha (daycare) ayaa la xiray waayo hawada oo xun awgeed ama xaalad degdeg ah oo caam ah oo soo korortay
- Dhaqtar yiraa adiga ama qof xubin ka ah qoyskaaga waxaa dhici karta inuu ku faafiyo cudur cid kale

Waxa aad kasban 1-saac oo waqtiga xanuun ku maqnaanta ah 30 kii saacadood ee aad shaqeysaba. Waxa aad kasban kartaa ilaa iyo 48-saac sannad walba ama ka badan haddii shaqadaaddu ay rabto. Haddii magaaladda aad ka shaqeysaa ay leedahay sharciyo ilaalin ah oo kale, shaqaddu waa khasab in ay u hogaansanto sharciyadaa.

Xaq ma leeyahay Fasaxa Jiradda iyo Amaanka La Kasbado ee Lacagtu kuu soconaysa ee Minnesota?

Xaq ayaad u leedahay fasaxa jiradda iyo amaanka ee lacagtu kuu soconayso haddii:

- Aad ugu yaraan 80-saac u shaqeysay qolo shaqo oo reer Minnesota ah aadana
- Aadan ahayn qandaraasle madax-banaan.

Xaq ayaad u leedahay fasaxaa xataa haddii aad tahay shaqaale ku meelgaar ah ama saacado yar shaqeeya. Fasaxan waxaa dhici karta in laga saamaxo heshiiska gorgortanka ee shaqaalaha iyo shaqadda ee shaqaalaha saraha iyo dhismaha.

Xaq ma u leeyahay Fasaxa Jiradda iyo Amaanka ee La Kasbado?

Waxa aad xaq u leedahay fasaxa jiradda iyo waqtiga amaanka haddii aad:

- u shaqayso ugu yaraan 80-saacadood sannad shaqo Minnesota iyo
- aadana ahayn qandaraasle madax-banaan.

Xaq baad u leedahay xataa haddii aad tahay shaqaale ku meelgaarka ah ama saacado yar shaqeeya. Qaar ka mid ah qoysaska daryeel-bixiyeyaasha ah iyagoo adeegsanaya deeqda gargaarka macmilka waxa ay dooran karaan inaysan qaataan fasaxan. Shaqaalaha ku jira heshiiska wadarta gorgortanka shaqaalaha ee saraha iyo dhismayaashu waxa ay dooraan karaan sidoo kale inaysan qaadab fasaxan.

Su'aalo?

MN Department of Labor and Industry

(Waaxda Shaqaalaha Iyo Warshadaha ee MN)

www.dli.mn.gov

(651) 284-5075 ama

1-800-DIAL-DLI (1-800-342-5354)

esst.dli@state.mn.us

U.S Department of Labor

(Waaxda Shaqada Ee Mareykanka)

www.dol.gov

1-866-4-USA-DOL (1-866-487-2365)

Fasaxa Lacagtu socoto ee Minnesota

Fasaxa Lacagtu socotaa waa sharci Minnesota leedahay. Haddii lagu ogolaado (ka eeg qaybta xigta taa), waxa aad xaq u leedahay inaad qaadato ilaa iyo 12 asbuuc oo fasax caafimaad oo lacagi kuu socoto ah iyo ilaa iyo 12 asbuuc oo fasax qoyskaaga awgii aad u qaadato oo lacagi ku socoto sannadkii. Laakiin haddii aad qaadato labadda nooc ee fasaxa ah labadaba, kaliya waxa aad heli kartaa ilaa iyo 20 asbuuc oo fasax lacagi socoto wadar ahaan sannadkii oo dhan.

Fasaxa Lacagtu socotaa waa fasax qofka shaqadda loo haynayo. Taa macnaheedu waa shaqadaaddu waa khasab inay kugu celiso shaqadaaddii hore ama shaqo ah sidii shaqadaaddii hore oo kale dhamaadka waqtiga Fasaxa Lacagtu socoto. Xilliga aad fasaxa ku jirto, waa aad haysan isla kaarka caafimaad ee shaqadda iyo manfacyadda kaleba sidda manfacyadda hawlgabnimadda ama naafadda ee aad lahayd intii aad shaqeynaysay. Waa khasab inaad sii wado inaad bixiso qaybtaadda kharashaadka manfacyaddaa kaaga soo aada.

Xaq ma u leeyahay Fasaxa Lacagtu socoto ee Minnesota?

Si aad xaq ugu yeelato inaad qaadato Fasaxa Lacagtu, waa khasab inaad:

- 1) ka shaqeyso ugu yaraan waqtiga barkii Minnesota,
- 2) ka shaqeysay goobtaa shaqadda ugu yaraan 90 cisho,
- 3) kasbato ugu yaraan \$3,700 sannadkii la soo dhaafay (taasi waxa ay ka imaan kartaa in ka badan shaqo), iyo
- 4) inaad u baahan tahay inaad fasax u qaadato sabab caafimaad ama mid qoys (ka eeg qaybta xigta taa) oo socota ugu yaraan 7 cisho

Goorma ayaan isticmaali karaa Fasaxa Lacagtu socoto ee Minnesota?

Sababta aad u qaadanaysaa waa inay noqotaa sabab Fasaxa Lacagtu socoto xaq loogu yeesho. Kuwaa waxaa ku jira mid walba oo la mid ah sababahan:

Sababaha Fasaxa Caafimaad:

- inaad qabto cudur aad u culus,

Sababaha Fasaxa Qoyska:

- inaad u baahan tahay inaad daryeesho qof ehel ah oo cudurkiisu culus yahay,
- inaad u baahan tahay inaad daryeesho aadna laxowsato ilmo kuu dhashay, aad koriimo u qaadatay ama aad haysto,
- inaad u baahan tahay inaad gargaarto qof ehel ah oo loogu yeeray gudasho waajib ciidan,
- inaad u baahan tahay inaad wax ka qabato arrimo dhanka amaanka ah sidda dagaal qoyska dhexdiisa ah, gacanqaad, ama ilaalaysi

“Xaalad cudur oo culus’ macnaheedu waa ‘jiro jireed ama maskaxeed, dhaawac, wiiqmid, cudur ama khalad u isticmaal maan-dooriye.’ Waxaa ku jira dhalida ilmo, xaalado la xiriira uurka ama qaliin.

Wixii akhbaar ah ee dheeraad ah iyo si loo codsada gal bogga: <https://paidleave.mn.gov/>.

Lacag intee le'eg ayaan heli?

Waxaa lagu siin qaar ka mid ah lacagtaadda shaqada ee joogtadda ah ee aad ku shaqayso inta aad ku jirto Fasaxa Lacagtu socoto. Dadka intiisa badani waxaa la siiyaa in u dhaxaysa 55% iyo 90% ee lacagtooda caadiga ah. Inta ay tahay lacagta lagu siinayaa waxa ay ku xiran tahay lacagta aad caadiyan kasbato.

Waxa aad caadiyan kasban kartaa:

- ilaa iyo \$686 asbuucii, waxa aad heli 90% lacagtaada caadiga ah ee shaqada.
- inta u dhaxeeysa between \$686 iyo \$1,372 asbuucii, waxa aad heli 66% ee lacagta caadiga ah ee shaqadda.
- inta ka badan \$1,372 asbuucii, waxa aad heli 55% lacagtaada caadiga ah ee shaqada.

Haddii aad ku leedahay shaqadaadda waqti fasax ama jiro oo lacagta shaqada lagu siinayo, waa aad isticmaali kartaa waqtigan xilliga waqtiga Fasaxaaga Lacagtu kuu socoto. Shaqaddu waxaa dhici karta inay ku tiraa waa inaad isticmaasho kuwaa. Waqtigaaga jiradda iyo fasaxa ee meesha kuu dhigma waxaa loo isticmaali karaa inuu bixiyo faraqa u dhaxeeya cadadka Fasaxa Lacagtu kuu socoto lagu siin iyo lacagta caadiga ah ee aad ku shaqeyso.

Haddii ilmo igu soo kordheen 2025, ma qaadan karaa Fasaxa Lacagtu socoto?

Haa. Haddii uu ilmahaagu dhashay 2025, waa aad qaadan kartaa Fasaxa Laxowsiga laga bilaabo bisha Janaayo 1, 2026 ilaa:

- Maalinta ka horeeysa maalinta ilmahaagu uu noqdo 1 sanno jir
- Maalinta ka horeeysa maalinta sannad-guuradda 1-sanno ah ee aad u qaadatay ilmaha koriimadda ama lagugu meeleeeyey inaad hayso

Haddii ilmahaagu uu ku jiray cisbitaalka muddo ka dheer inta waalidku caadiyan ay ku jiraan markii uu dhashay, Fasaxa Laxowsiga waa khasab in la qaato ka hor 1 sannad-guuradda maalinta ilmaha cisbitaalka laga keenay oo guriga la keenay.

Ka waran haddii shaqadaydu ay ku xad gudubto xaquuqdayda Fasaxa Lacagtu socoto?

La soo xiriir Waaxda Shaqadda iyo shaqaalaha ee Minnesota (Minnesota Department of Labor) iyo Qaybta Nidaamyadda Shaqada (Labor Standards Division).

dli.laborstandards@state.mn.us.

651-284-5075

Su'aalo?

La soo Xiriir Rugta Fasaxa Lacagtu socoto khadadkan hoose.

651-556-7777 ama 844-556-0444

Xog Urursan oo ku saabsan macluumaadka sharciga MA AHA talo xagga sharciga. La tasho qareen. Ha isticmaalaan xogtan urursan haddi ay 1 sano ka soo wareegtay xilligii la daabacay. Weydiiso xogtii ugu dambaysay, liiska xogta urursan, ama aad ku hesho habab kale.

© 2026 Minnesota Legal Services Coalition. Qoraalkan waa la sii badin karaa waxaana loo adeegsan karaa oo kaliya hab shaqsi ah iyo waxbarasho kaliya. Xuquuqda kale waa mid la dhawray. Ogeysiiskan waa inuu la socdaa nuqul kasta oo la sii daabaco. Dib u daabicidda, sii qeybinta, iyo in loo isticmaalo hab ganacsi ah waa mid si adag loo mamnuucay.